

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

Hrob č. 2 (k. plátěnická) - žárový popelnicový hrob z poloviny porušen výkopem. Drobná jamka byla vyhloubená pouze pro zapuštění nádoby s pohřbem do podloží měla průměr 30 - 35 cm. Nádoba s pohřbem (prosté osudí) byla podložena dvěma menšími lomovými kameny a překrývala jej velká mísa obrácená dnem vzhůru s vertikálními páskovými uchy. Ve zbytcích pohřbu se nacházelo několik bronzových slitků.

Hrob č. 3 (k. plátěnická) - rozsáhlejší, bohatěji vybavený, žárový pohřeb porušený ve V části výkopem. Zbytky žárového pohřbu rozptýleny mezi jednotlivými nádobami. Zjištěno celkem 9 nádob (miska, drobný šálek s vhloubenou výzdobou, amfora, zlomky drobné nádobky, hrnec s pokličkou, miska s dovnitř zataženým okrajem, šálek, části drobné amforoky a části drobné nádobky), které byly podkovovitě seskupeny kolem pohřbu.

Hrob č. 4 (kultura plátěnická) - rozsáhlejší jámový žárový pohřeb uložený v mělké jámě o rozměrech 97 x 57 x 12 cm. V západní části byl hrob asi ze 1/3 porušen výkopem. Zbytky žárového pohřbu se nacházely rozptýleny s několika bronzovými pukličkami uprostřed hrobu. Kolem pohřbu se nacházelo celkem 5 nádob (zbytky hrnce s pokličkou, amforovitá zásobnice, mísa se zataženým okrajem, nezdobené osudí a drobný kónický šálek s uchem s vnitřní i vnější rýsovanou výzdobou, který se nacházel v amforovité zásobnici). V hrobě byla nalezena část podkovovitě svinutého zlatého drátu

Hrob č. 5 (k. plátěnická) - patrně větší žárový hrob uložený na úroveň rostlého podloží. Ve střední části byl porušen výkopem. Nacházely se v něm části 3 nádob (amforovitá zásobnice, miska, drobný hrnek) a několik menších lomových kamenů. Drobné spálené kůstky pocházející ze žárového pohřbu byly rozptýleny mezi milodary.

Zdeněk Čizmář, Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Kostelec na Hané (Bez. Prostějov). „Prostřední pololány“. Neolithikum - MÖG IIa. Siedlung. Rettungsgrabung.

KUŘIM (okr. Brno - venkov)

„Záhoří do klínů“ (mapa EN 1:2000), „U kopečku“ (ZM 1:10000). LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy o dílo provedl Ústav archeologické památkové péče Brno ve dnech 8.1. až 29.4.1996 záchranný archeologický výzkum na stavbě závodu AMP Czech s.r.o. Lokalita se nachází v severní části katastru obce Kuřim, západně podél silnice Brno - Svitavy. Zájmové území geomorfologicky náleží k Řečkovicko - kuřimského prolomu, a to k jeho severní části zvané Kuřimská kotlina. Zkoumaná poloha se svažuje k severozápadu a na severu přechází do nivy malé vodoteče - Bělečského potoka, který je levostranným přítokem Kuřimky. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 315 - 325 m. Geologicky tvoří předkvartérní podklad sledovaného území neogenní sedimenty zastoupené jily. Kvartérní pokryv mořských sedimentů je tvořen převážně jílovitou hlínou, ve svrchní poloze pak prachovou hlínou. V nižší severní části jsou hlíny převážně fluvialního původu vytvořené sedimentací Bělečského potoka a Kuřimky. Ve střední a jižní části sledovaného území se uplatnil vliv sprašové sedimentace.

V místě záchranného výzkumu bylo již dříve povrchovými sběry J. Doležala a V. Růžičky prokázáno neolitické osídlení.

Vlastnímu záchrannému výzkumu předcházela dohled při skrývce ornice na staveništi o rozloze přibližně 3 ha. V průběhu skrývky byly na rozloze 1,7 ha zjištěny do podloží zahloubené archeologické objekty. Po začátní plochy pomocí mechanismu UDS bylo možné

vymežit rozsah osídlení na ploše staveniště. Zcela bez sídlištních objektů je východní a severní část prostoru stavby. Na východě jde o pruh o šířce 60 m podél silnice a dále v nejnižší severní části jsou jámy zjištěny až 80m od současné vodoteče Bělečského potoka. Naopak jižním a západním směrem osídlení pokračuje i mimo areál staveniště a lze předpokládat jeho pokračování.

Na zájmové ploše bylo celkem prozkoumáno 224 zahloubených objektů a 304 kůlových jamek. Pozitivně lze 98 jam přiřadit kultuře s LnK (od nejstaršího stupně až po šarecký stupeň) a 5 objektů náleží kultuře s MMK fází Ib, dalších 5 bylo s keramikou obou kultur. U zbývajících objektů nebyl získán dostatečně průkazný datovací materiál. Kromě blíže neinterpretovatelných sídlištních jam byly prozkoumány hliníky, pece s obdélnými předpečními jámami, či soujámí s pecemi po obvodě. Dále byly prozkoumány 3 jámy, které lze interpretovat jako dílny na zpracování ŠI. Z těchto objektů pochází soubor více než 8000 ks ŠI. V sídlištní jámě č. 243 náležející kultuře s LnK byl uložen pohřeb nedospělého jedince (věk 9-10 let) v anatomické poloze překrytý nádobami (LnK) a zrnotěrkami.

Velké množství kůlových jamek umožnilo v první fázi zpracování rekonstruovat 8 kůlových nadzemních staveb.

Na základě předběžného rozboru lze tedy prozkoumanou lokalitu zařadit především jako významnou pro poznání vývoje osídlení ve všech fázích kultury s LnK.

Miroslav Bálek, Andrea Matějčková, ÚAPP Brno

Resumé:

Kuřim (Bez. Brno-venkov). „Záhoří do klínů“, „U kopečku“. LBK, MÖG. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ (okr. Brno-venkov)

„Mokerský les“ a „Spálená seč“. Neolit, MMK IIa. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Osídlení lidem s MMK se ve výše uvedené poloze vázalo na zahliněnou depresi, v jejímž středu dříve pravděpodobně bývala permanentní vodní nádrž (Kos 1997). Objekty zde byly zahloubeny do podloží tvořeného splachovými hlínami. V tomto prostředí jsou jejich zásypy velice těžce rozeznatelné od okolí. Sediment neumožňuje dochování organických materiálů - kostí. Agresivita prostředí má vliv i na dochování keramiky - asi jedna polovina materiálu se ihned po vyzvednutí rozpadá. V prostoru, dosud nedotčeném skrývkami, je možno sledovat neolitickou kulturní vrstvu (prostor byl vždy zalesněn, nedošlo tudíž k porušení lokality vlivem zemědělských prací) projevující se zlomky keramiky. Je ovšem otázkou, zda v prostoru postiženém splachy je možno hovořit o skutečné kulturní vrstvě nebo se jedná o druhotně přemístěný materiál z objektů.

V průběhu roku 1996 byly prozkoumány čtyři objekty (O-196, O-296, O-396, O-496), z nichž tři tvořily nápadné seskupení a jeden byl situován poněkud jižněji. V prostoru mezi nimi lze v budoucnu předpokládat nálezy.